

Temeljem članka 17. stavak 2. i članka 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 151. sjednici održanoj 25. svibnja 2011. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O PROIZVODIMA OD JAJA

PRVI DIO - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

- (1) Pravilnikom o proizvodima od jaja (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se temeljni zahtjevi kakvoće koje moraju ispunjavati proizvodi od jaja (u daljnjem tekstu: proizvodi) u proizvodnji i u prometu.
- (2) Zahtjevi kakvoće iz stavka (1) ovoga članka su:
  - a) proizvođačka specifikacija,
  - b) nazivi i definicije kojima moraju odgovarati proizvodi,
  - c) organoleptička svojstva i sastav,

- d) tehnološki postupci koji se primjenjuju u proizvodnji,
- e) uvjeti za stavljanje u promet, pakiranje, deklariranje, čuvanje i transport,
- f) usklađenost, službene kontrole i inspekcijски nadzor.

DRUGI DIO - POSEBNE ODREDBE

Članak 2.

(Proizvođačka specifikacija)

- (1) Za proizvode za koje ovim pravilnikom nisu propisani temeljni zahtjevi kakvoće vrijede uvjeti propisani ovim pravilnikom za skupinu srodnih proizvoda.
- (2) Za proizvode iz stavka (1) ovoga članka, kao i za proizvode za koje je to ovim pravilnikom izričito propisano, proizvođač je dužan prije početka proizvodnje donijeti proizvođačku specifikaciju. Proizvođačka specifikacija, osim podataka navedenih u deklaraciji, mora sadržavati kratak opis tehnološkog postupka proizvodnje odnosno proizvoda, vrstu i količinu uporabljenih sirovina, izraženu u mjernim jedinicama ili postocima, kao i izvješće o obavljenom ispitivanju fizikalnih i kemijskih svojstava proizvoda.
- (3) U evidenciju o donesenim proizvođačkim specifikacijama za proizvode iz stavka (1) ovoga članka proizvođač unosi:
  - a) evidencijski broj specifikacije,
  - b) naziv proizvoda i trgovačko ime, ako ga proizvod ima,
  - c) datum donošenja proizvođačke specifikacije,
  - d) datum i nalaz o obavljenom organoleptičkom, fizikalnom i kemijskom ispitivanju,
  - e) datum početka proizvodnje prema odnosnoj specifikaciji,
  - f) skupinu kojoj proizvod pripada.

Članak 3.

(Deklariranje proizvoda)

Proizvodi koji se stavljaju u promet moraju biti deklarirani sukladno Pravilniku o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08).

Članak 4.

(Bojanje proizvoda od jaja)

Ako ovim pravilnikom nije drukčije propisano, zabranjeno je bojati proizvode od jaja i dodavati tim proizvodima kemijska sredstva za konzerviranje.

Članak 5.

(Uvjeti za stavljanje u promet)

Proizvodi koji se stavljaju u promet moraju se proizvoditi, pakirati, čuvati i prevoziti na način propisan ovim pravilnikom.

Članak 6.

(Uvjeti kakvoće)

Proizvodi se proizvode samo od jaja koja u pogledu kakvoće moraju ispunjavati uvjete iz Pravilnika o standardima za stavljanje jaja na tržište ("Službeni glasnik BiH", broj 25/10).

Članak 7.

(Očuvanje kakvoće proizvoda)

Proizvodi se moraju proizvoditi, pakirati, čuvati i prevoziti na način propisan ovim pravilnikom.

Članak 8.

(Stavljanje u promet)

- (1) Proizvodi se proizvode i stavljaju u promet s naznakom vrste peradi od koje jaja potječu.
- (2) Odredba stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na kokošja jaja.
- (3) Proizvodi se proizvode i stavljaju u promet kao:
  - a) tekući hladeni proizvodi od jaja;
  - b) smrznuti proizvodi od jaja;
  - c) sušeni proizvodi od jaja;
  - d) kuhani proizvodi od jaja;
  - e) toplinski obrađena (kuhana) jaja u ljusci;
  - f) ostali proizvodi od jaja.

Članak 9.

(Tekući hladeni proizvodi od jaja)

Pod tekućim hladnim proizvodima, u smislu ovoga pravilnika, podrazumijevaju se tekući hladeni melanž, tekući hladeni žumanjak i tekući hladeni bjelanjak:

- a) Tekući hladeni melanž je pasteriziran i ohlađen proizvod koji se sastoji od cijelog jajeta bez ljuske (bjelanjak i žumanjak) i koji mora ispunjavati sljedeće uvjete:
  - 1) da je fino homogenizirana tekućina;
  - 2) da je žute boje;
  - 3) da sadrži najmanje 24% suhe tvari;
  - 4) da sadrži najmanje 10% masti;
  - 5) da ne sadrži strane tvari;
  - 6) da je bez stranih mirisa.
- b) Tekući hladeni žumanjak je pasteriziran i ohlađen proizvod koji sačinjava izdvojeni cijeli žumanjak, a mora ispunjavati sljedeće uvjete:
  - 1) da je fino homogenizirana tekućina;
  - 2) da je izrazito žute boje;
  - 3) da sadrži najmanje 43% suhe tvari;
  - 4) da sadrži najmanje 27% masti;
  - 5) da ne sadrži strane tvari;
  - 6) da je bez stranih mirisa.
- c) Tekući hladeni bjelanjak je pasteriziran i ohlađen proizvod koji se sastoji od cijelog bjelanjka, a mora ispunjavati sljedeće uvjete:
  - 1) da je fino homogenizirana tekućina;
  - 2) da je proziran;
  - 3) da sadrži najmanje 10,5% suhe tvari;
  - 4) da ne sadrži strane tvari;
  - 5) da je bez stranih mirisa.

Članak 10.

(Smrznuti proizvodi od jaja)

Pod smrznutim proizvodima, u smislu ovoga pravilnika, podrazumijevaju se smrznuti melanž, smrznuti žumanjak, smrznuti bjelanjak i smrznuti nepasterizirani melanž:

- a) Smrznuti melanž je proizvod koji se sastoji od cijelog jajeta bez ljuske (bjelanjak i žumanjak), koji je prije postupka smrzavanja homogeniziran, pasteriziran i ohlađen. Homogeniziran sadržaj za smrznuti melanž mora se zamrzavati na temperaturi nižoj od - 30°C. Smrznuti melanž mora ispunjavati uvjete kakvoće za tekući hladeni melanž propisane u članku 9. ovoga pravilnika, a mora biti čvrste koezinstencije.
- b) Smrznuti žumanjak je proizvod koji se sastoji od izdvojenog cijelog žumanjka jajeta, koji je prije postupka smrzavanja homogeniziran, pasteriziran i ohlađen. Homogeniziran sadržaj za smrznuti žumanjak mora se zamrzavati na temperaturi nižoj od - 30°C. Smrznuti žumanjak mora ispunjavati uvjete kakvoće za tekući hladeni žumanjak propisane u članku 9. ovoga pravilnika, s tim što mora biti čvrste koezinstencije.
- c) Smrznuti bjelanjak je proizvod koji se sastoji od cijelog bjelanjka koji je prije postupka smrzavanja homogeniziran, pasteriziran i ohlađen. Homogeniziran sadržaj za smrznuti bjelanjak mora se zamrzavati na temperaturi nižoj od - 30°C. Smrznuti bjelanjak mora ispunjavati uvjete kakvoće za tekući hladeni bjelanjak propisane u članku 9. ovoga Pravilnika, s tim što mora biti čvrste koezinstencije i neproziran.
- d) Smrznuti nepasterizirani melanž je proizvod koji se sastoji od cijelog jajeta bez ljuske (bjelanjak i žumanjak). Sadržaj za smrznuti nepasterizirani melanž mora se zamrzavati na temperaturi nižoj od - 30°C u roku od četiri sata od trenutka odvajanja sadržaja jajeta od ljuske. Smrznuti nepasterizirani melanž mora ispunjavati uvjete kakvoće za tekući hladeni melanž propisane u članku 9. ovoga pravilnika, s tim što mora biti čvrste koezinstencije.

Članak 11.

(Sušeni proizvodi od jaja)

Pod sušenim proizvodima, u smislu ovoga pravilnika, podrazumijevaju se: sušeni melanž (jaja u prahu), sušeni žumanjak (žumanjak u prahu) i sušeni bjelanjak (bjelanjak u prahu).

- a) Sušeni melanž (jaja u prahu) jest proizvod koji se sastoji od cijelog jajeta bez ljuske (bjelanjak i žumanjak), koji se poslije homogenizacije i pasterizacije podvrgava postupku sušenja, a mora ispunjavati sljedeće uvjete:
  - 1) da je u obliku fino usitnjenog praha;
  - 2) da je žute boje;
  - 3) da sadrži najviše 5% vode;
  - 4) da sadrži najmanje 39% masti;
  - 5) da sadržaj slobodnih masnih kiselina, izražen kao oleinska kiselina, iznosi najviše 3,5%;
  - 6) da ne sadrži strane tvari;
  - 7) da je bez stranih mirisa.
- b) Sušeni žumanjak (žumanjak u prahu) jest proizvod koji se sastoji od cijelog žumanjka, koji se poslije homogenizacije i pasterizacije podvrgava postupku sušenja, a mora ispunjavati sljedeće uvjete:
  - 1) da je u obliku fino usitnjenog praha;
  - 2) da je izrazito žute boje;
  - 3) da sadrži najmanje 56% masti;
  - 4) da ne sadrži više od 5% vode;
  - 5) da je bez stranih mirisa;
  - 6) da ne sadrži strane tvari;
  - 7) da sadržaj slobodnih masnih kiselina, izražen kao oleinska kiselina, iznosi najviše 3,5%.
- c) Sušeni bjelanjak (bjelanjak u prahu) jest proizvod koji se sastoji od cijelog bjelanjka, koji se poslije homogenizacije i pasterizacije podvrgava postupku sušenja, a mora ispunjavati sljedeće uvjete:
  - 1) da je u obliku fino usitnjenog praha;
  - 2) da je boje slonove kosti;
  - 3) da ne sadrži više od 8% vode;
  - 4) da ne sadrži strane tvari;
  - 5) da je bez stranih mirisa.

Članak 12.

(Kuhani proizvodi od jaja)

- (1) Pod kuhanim proizvodima, u smislu ovoga pravilnika, podrazumijevaju se proizvodi dobiveni kuhanjem cijelih jaja (bez ljuske) u kojima je omjer bjelanjka i žumanjka kao u svježim jajima.
- (2) Kuhani proizvodi oblikuju se kao izduženi valjak i imaju naziv: kuhana jaja na metar ili dugačko jaje.
- (3) Kod kuhanih proizvoda žumanjak se nalazi u središnjem, a bjelanjak u vanjskom dijelu izduženog valjka, koji može biti različite duljine i dijametra.
- (4) Kuhani proizvodi mogu se staviti u omotač od poliamidnih crijeva, odnosno drugog materijala koji se skuplja pod djelovanjem topline.

Članak 13.

(Uvjeti za kuhane proizvode)

Kuhani proizvodi (kuhana jaja na metar) moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) da su čvrste ili elastične konzistencije;
- b) da su izvana bijele boje odnosno boje kuhanog bjelanjka;
- c) da se u središnjem dijelu izduženog valjka nalazi kuhani žuti sadržaj žumanjka;
- d) da je proizvod okusa i mirisa karakterističnog za kuhana jaja.

Članak 14.

(Toplinski obrađena jaja u ljusci)

Toplinski obrađena (kuhana) jaja u ljusci dobivaju se kuhanjem svježih jaja bez oštećenja ljuske, a moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) da imaju specifičan miris i okus svježih kuhanih jaja;

- b) da su bjelanjak i žumanjak pravilno raspoređeni;
- c) u slučaju obojanih jaja, da boja u većoj meri ne prelazi na bjelanjak;
- d) da je ljuska čista i neoštećena.

Članak 15.

(Ostali proizvodi od jaja)

Ostali proizvodi mogu se proizvoditi samo po proizvođačkoj specifikaciji propisanoj u članku 2. ovoga pravilnika.

Članak 16.

(Pakiranje proizvoda od jaja)

- (1) Proizvodi se moraju pakirati isključivo u suhu i čistu ambalažu koja ne utječe na promjenu organoleptičkih svojstava proizvoda.
- (2) Ambalaža koja se rabi za pakiranje proizvoda mora imati svojstva kojima se osigurava očuvanje kakvoće proizvoda do trenutka otvaranja.

Članak 17.

(Čuvanje, skladištenje i transport proizvoda)

- (1) Tekući hladeni proizvodi iz članka 9. ovoga pravilnika u skladištu, kao i u prometu, moraju se čuvati u temperiranim prostorijama tako da temperatura u središnjem dijelu ohlađenog tekućeg proizvoda bude u granicama od 0°C do + 2°C.
- (2) Smrznuti proizvodi iz članka 10. ovoga pravilnika u skladištu, kao i u prometu, moraju se čuvati u temperiranim prostorijama tako da temperatura u središnjem dijelu smrznutog proizvoda bude niža od - 18°C.
- (3) Sušeni proizvodi (proizvodi od jaja u prahu) iz članka 11. ovoga pravilnika u prometu skladište se i drže u čistim i suhim prostorijama.
- (4) Kuhani proizvodi (kuhana jaja na metar) iz članka 13. ovoga pravilnika u skladištu, kao i u prometu, moraju se čuvati u temperiranim prostorijama tako da temperatura u središnjem dijelu kuhanih proizvoda (kuhana jaja na metar) bude u granicama od 0°C do + 2°C.
- (5) Kuhana jaja u ljusci čuvaju se i stavljaju u promet na sobnoj temperaturi.

TRÉĆI DIO - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

(Službene kontrole i inspeksijski nadzor)

- (1) Službene kontrole i inspeksijski nadzor provode se na način propisan važećim zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini.
- (2) Za utvrđivanje sukladnosti proizvoda s propisanim temeljnim zahtjevima kakvoće u svrhu službene kontrole i inspeksijskog nadzora koriste se metode propisane posebnim propisom te druge validne i međunarodno priznate metode.

Članak 19.

(Prestanak važenja odredaba)

Danom stupanja na snagu ovoga pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o kvaliteti jaja i proizvoda od jaja ("Službeni list SFRJ", broj 55/89) koje se odnose na proizvode od jaja.

Članak 20.

(Prijelazne odredbe)

Proizvodi proizvedeni sukladno propisu iz članka 19. ovoga pravilnika mogu se nalaziti na tržištu najdulje 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga pravilnika.

Članak 21.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 72/11
25. svibnja 2011. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, v. r.